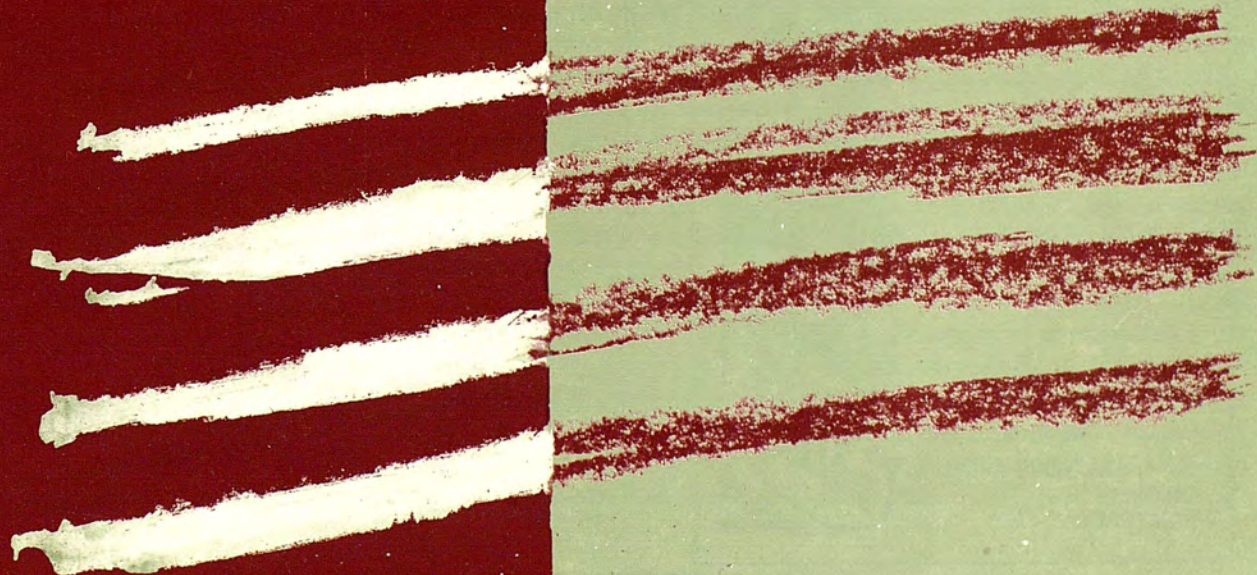

PISSARRA

REVISTA D'ENSENYANÇA DE LES ILLES Nº 53 FEBRER-MARÇ 1990

Català a l'ensenyament

Sindicat Treballadors de l'ensenyança de les Illes (STEI)
c. Vinyassa, 14, Ciutat de Mallorca. Tel. 46 08 88

DIRECCIÓ I CONSELL DE REDACCIÓ

Pedro Polo Fernández
Gabriel Caldentey Ramos
Neus Santaner Pons
Gloria Fullana González
Tomàs Martínez Miró
Joan Miquel Pintado Díaz
Sebastià Serra Juan
Francesca Grimalt Gelibert
Carmen Pascual Alperi
Baltasar Darder i Sansó

PISSARRA
Revista periòdica d'informació de l'ensenyança de les Illes Balears

EDITA
Sindicat de Treballadors de l'ensenyança de les Illes (STEI)

La revista no s'identifica necessàriament amb els articles que van signats pels seus autors.

Coberta d'A. Bernabé

Dep. legal: 533/79 PM

**SERVEI DE LLIBRES
EXTRANGERS
LLIBRES DELS PAÏSOS
CATALANS
JOGUINES I LLIBRES
INFANTILS**

Carrer d'en Rubí, 5
Telèfon 71 38 21
07002 PALMA

ÍNDEX

Editorial	3
Pla de Reciclatge, ordre 27 nov. 1989	4
La llengua, feina de tots	6
Estadística de centres amb ensenyament en català	10
Correspondència i Proposicions	12
Avaluar el primer dia?	16
Resum dels cursos de reciclatge	20
Valoració d'experiències d'ensenyament en català	21
Submergits al català	23
Qüestionaris	26
Els partits polítics davant la llei de normalització lingüística	32
Materials per al Cicle Mitjà	25
L'ensenyament del català en el Programa d'Educació Permanent d'adults	38
Manuais Didàctics i Recerca Bibliogràfica	41

**L'STEI
US COMUNICA QUE EL SEU FAX
TÉ EL NÚMERO
77 12 00**

"LA LLENGUA, FEINA DE TOTS"

"La llengua, feina de tots" serà el lema de la campanya de normalització lingüística que començarà el proper mes d'octubre amb la participació conjunta de la Comunitat Autònoma, el Consell Insular de

Mallorca i l'Ajuntament de Palma amb l'asesorament tècnic de l'Obra Cultural Balear. La coordinació d'aquesta iniciativa, la més ambiciosa de totes les realitzades, anirà a càrrec d'Aina Moll.

ACORD INSTITUCIONAL PER A LA CAMPANYA DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Reunits el President del Govern Balear, M. Hble. Sr. Gabriel Cañellas els Presidents dels Consells Insulars, de Mallorca, Exm. Sr. Joan Verger, de Menorca, Exm. Sr. Tirs Pons, i d'Eivissa, Exm. Sr. Antoni Marí, i el Batle de Palma, Il.lm. Sr. Ramon Aguiló,

CONSTATEN que la normalització lingüística de les Illes Balears ha avançat considerablement, atesa la situació sociolingüística de partida i les limitacions del marc legal vigent que la dificulten, especialment la manca de competències en Ensenyament i la impossibilitat d'exigir el coneixement previ de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, per a l'accés al funcionariat de la Comunitat Autònoma.

Que aquests avanços són insuficients, i és necessari accelerar-ne el ritme, per donar compliment total a la Llei de Normalització Lingüística i a les seves disposicions transitòries, quan ja s'ha esgotat el termini de tres anys que aquestes concedien a l'Administració per adaptar-se a les disposicions de la Llei.

Que la sensibilització de la societat civil en el tema de la llengua és molt irregular, cosa que determina tensions que poden conduir al conflicte social per motius lingüístics, si no s'aconsegueix il.lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte

col.lectiu encaminat a aconseguir la plena normalització de la llengua de les Balears, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

Que aquest projecte col.lectiu exigeix l'acció coordinada de les Institucions de les Illes Balears i la seva crida conjunta a la participació dels ciutadans.

En conseqüència,

ACORDEN

1.-Intensificar els seus esforços, en el sí de les respectives Institucions, per donar compliment total, en el termini més breu possible, a les disposicions de la Llei de Normalització, en tot allò que és de competència i responsabilitat de cada Institució signant, a fi que puguin servir de model i estímul a les institucions cíviques i culturals i als ciutadans en general.

2.-Assumir els acords establerts en data 11 d'abril de 1.989 per la Consellera de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, el Conseller de Cultura del Consell Insular de Mallorca i el Regidor de Cultura de l'Ajuntament de Palma, per a la coordinació d'una campanya conjunta de normalització lingüística, que coordini i potenciï les que actualment duen a terme les tres institucions signants, que estigui oberta a totes les altres institucions administratives, cíviques i cultu-

ral i que permeti la coordinació de la política lingüística del conjunt de la Comunitat Autònoma.

3.-Comunicar aquest acord al Parlament Balear, per mitjà d'una compareixença de la Consellera de Cultura, Educació i Esports, acompanyada de representants dels altres Institucions, i sol.licitar el seu suport i la seva col.laboració.

4.-Convocar, cadascú dins l'àmbit de les competències i responsabilitats de la Institució que representa, els ajuntaments, els sindicats les institucions cíviques i culturals, els mitjans de comunicació i el conjunt dels ciutadans, a fer un esforç conjunt per donar impuls a la normalització lingüística de les Illes Balears.

5.- Constituir en breu termini el Patronat previst a l'acord institucional esmentat en el punt 2, designar els membres de la seva Institució que hagin de formar part de la Comissió Tècnica de la campanya i incloure en els pressupostos de 1.990 les partides necessàries per dur a terme el programa que a proposta de la Comissió Tècnica sigui aprovat pel Patronat.

6.- Aprovar l'estructura de la campanya i l'esquema del seu funcionament, tal com s'especifiquen en annex del present conveni.

Palma, 18 d'octubre de 1.989

QÜESTIONARI

La Revista «PISSARRA» va presentar una sèrie de qüestionaris a diferents personalitats de les nostres illes, aquestes són les preguntes i respostes.

QÜESTIONARI:

1.- Per què creu que, acabats els tres anys de reciclatge prevists per la llei, segueix havent-hi un gran nombre de professors que no se senten motivats a fer-lo?

2.- Quines solucions proposaria a l'Administració perquè impulsi la creació d'una nova consciència orgullosa i reivindicativa de la cultura i llengua de les Illes?

3.- Per impulsar el procés de N.L., què considera més favorable:

a) Incrementar el nombre de cursos que facin tot l'ensenyament en català.

b) Incrementar el nombre d'àrees en català a cada nivell.

RESPOSTA DE LA SRA. AINA MOLL AL QÜESTIONARI DE «PISSARRA» SOBRE LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA:

1. No conec els programes de reciclatge, ni la forma d'impartir-los. És possible que no siguin prou motivadors ni comportin un grau suficient de renovació pedagògica per il·lusionar uns ensenyants formats en llengua castellana -i que, en certs casos, ni tan sols entenen el català- en l'aventura que comporta el canvi lingüístic.

També és possible que hi influïxi -a part, naturalment, de la humana tendència a la comoditat i al mínim esforç- l'estranya situació de l'ensenyament de les Illes Balears, única comunitat en llengua pròpia que no té competèn-

cies en aquest camp dins un «territori MEC» monolingüe castellà, en les dificultats de coordinació de les dues administracions, que aquest fet comporta. I també, no cal dir-ho, la inseguretat del professorat davant una imminent reforma de l'ensenyament que no es veu gens clara, tant del punt de vista pedagògic com del de la situació professional dels ensenyants. Tot això contribueix a crear un clima poc propici a l'entusiasme generalitzat que un procés de normalització necessita per avançar a bon ritme.

2. En primer lloc, que en doni cada dia més l'exemple, ja que l'assumpció de la llengua pròpia com a instrument normal de relació d'una comunitat implica en primer lloc el seu ús per part de l'Administració mateixa. Si l'Administració Autònoma i Local actua sempre en català, tant en el funcionament intern com en la relació amb els ciutadans en general (respectant el dret d'aquests a relacionar-s'hi en castellà, si volen) i fa en la nostra llengua tota la publicitat institucional i els actes solemnes de tota casta, i si l'Administració de l'Estat actua sistemàticament en

Aina Moll:

"El poble s'identificarà amb la seva llengua"

Me A^a Munar:

"No ens donem per vençuts"

forma bilingüe, el poble s'identificarà realment amb la seva llengua, i aquesta consciència orgullosa de la pròpia identitat sorgirà ben naturalment.

En segon lloc, que es faciliti el coneixement (incrementant els cursos als ensenyants en horari lectiu) i el prestigi: la importància que s'hi doni en els barems dels concursos de mèrits serà un dels factors determinants del ritme del procés.

En tercer lloc, que informi adequadament els pares dels avantatges de l'ensenyament en català i faci un seguiment seriós de la seva implantació (amb les indispensables dotacions de material didàctic i d'assessorament tècnic), així com del rendiment dels alumnes que el segueixen, tant en l'aprenentatge de la llengua catalana com de la castellana. Això incrementaria sens dubte la demanda, i estimularia el professorat a satisfer-la.

3. Tot mantenint un cert nombre de grups-pilots que facin l'ensenyament totalment en català, i sense oblidar que aquest és precisament l'objectiu que hem d'assolir per a tots els escolars al final del procés, orientaria els esforços a incrementar el nombre d'àrees a tots els nivells i a tots els centres. Donada la situació sociolingüística actual, només els alumnes que segueixen l'ensenyament en català -totalment o en part- n'adquireixen un coneixement suficient per a continuar-hi els estudis o exercir-hi professionalment. I és essencial que aquesta possibilitat estigui a l'abast del major nombre possible de ciutadans.

QÜESTIONARI:

- 1.- Pensa seguir el GOVERN BALEAR alguna mesura per a agilitar l'obtenció de les transferències en matèria educativa?
- 2.- Per què s'ha de sol.licitar permís per fer ensenyament en català i no per fer-ne en castellà?
- 3.- Per què es concedeixen tants escassos mitjans de suport a les escoles que fan N.L. si exceptuam qualche lliurament de material?
- 4.- Com es podria solucionar el problema del professorat que s'ha de traslladar fora de les Illes per a fer oposicions a EEMM?
- 5.- Quines mesures pensa prendre front al gran nombre de professors que no se senten motivats per fer el reciclatge?.
- 6.- Quina valoració fa de la seva tasca al front de la Conselleria de Cultura i Educació respecte al tema tractat?

RESPOSTA DE L'HONORABLE CONSELLERA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS, SRA. MARIA ANTÒNIA MUNAR:

1.- La gestió autònoma del sistema educatiu de les Illes Balears és l'objectiu més important de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear. Amb aquesta intenció es va crear, ara fa dos anys, la Direcció General d'Educació que ha anat incrementant d'una manera considerable els seus recursos fins assolir un paper important -d'organització i de projecció- dins l'educació de la nostra Comunitat. En aquest sentit, vull deixar ben clar que estam absolutament en disposició d'assolir, amb totes les conseqüències, les competències educatives plenes: tenim un programa educatiu consolidat (vegeu el programa EDUCACIÓ 90) que més que un llistat d'activitats constitueix la base d'un model educatiu propi que ben aviat posarem en funcionament; tenim un Departament d'Educació dotat d'una organització moderna i eficaç, capaç de realitzar una gestió més creativa i més singularitzada del nostre sistema d'ensenyament que, sincerament, ha de millorar molt més en tots els aspectes i, sobretot, ha de respondre més a les necessitats pròpies de la nostra societat.